

† CASIAN,
DIN DARUL LUI DUMNEZEU,
ARHIEPISCOPUL DUNĂRII DE JOS,

**preacucernicilor părinți slujitori ai Sfințelor Altare,
preacuviosului cin monahal
și dreptmăritorilor creștini din Eparhia noastră,**

*Bucurie sfântă, pace duhovnicească
și sănătate sufletească și trupească,
din bogăția darurilor Învierii Mântuitorului,
iar de la noi arhierească binecuvântare,*

*Hristos a înviat!
Adevărat a înviat!*

Iubiți frați și surori în Domnul,

Lumina sfântă de la „*Mormântul de viață dătător*“ al Învierii Domnului este darul cel mai emoționant, dar și cel mai profund înrădăcinat în inimile noastre, ca mărturie certă a credinței în Hristos Răstignit și Înviat din morți, „*cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le*“¹.

„*Lumina lui Hristos, [care] luminează tuturor*“² ne arată nu numai calea în miez de noapte întunecoasă, pentru a ne orienta unii spre alții și, cu toții, spre Sfânta Biserică, ci mai ales ni-L indică pe Dătătorul adevăratei Lumini, căci El este „*Lumina lumii*“ (Ioan 8, 12), dar și „*Calea, Adevărul și Viața*“ (Ioan 6, 14).

---

1. Troparul Învierii, în *Penticostar*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2012, p. 14.

2. Din rânduiala Liturghiei Darurilor mai înainte sfințite, în *Liturghier*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2012, p. 301.

Hristos Mântuitorul este Viața vieții noastre, este Învierea din moartea păcatului prin slăvita Sa Înviere cu Trupul din moartea pe care a primit-o nu pentru sine, ci pentru noi, oamenii, care eram ținuți „în întunericul și-n umbra morții“ (Ps. 106, 10).

„Prăznuim [împreună, de Sfintele Paști, s.n.] omorârea morții, sfărâmarea iadului și începătura altei vieți, veșnice, și, săltând, laudăm pe Pricinuitorul Cel Unul binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri și preaslăvit“³.

Lumina pe care o avem acum în lumânarea pascală este aceeași la toți, deși noi suntem mulți și diferiți, de aproape sau de departe, iar prin puterea ei ne luminează și ne deschide ochii sufletești, spre a-L primi pe Cel ce este și luminător în viața noastră, dar și izbăvitor de păcat și moarte.

Puterea luminii Sfintei Învieri este biruința Domnului răstignit pe Cruce asupra iadului și a morții. De aceea, astăzi, de Înviere, „*a venit, prin Cruce, bucurie la toată lumea*“⁴.

Făclia pascală pe care o poartă slujitorii sfințelor altare este însoțită de Sfânta Cruce, iar înainte este purtată, în procesiune, icoana Pogorârii Domnului la iad, spre a-i dezrobi pe cei ce erau ținuți în întuneric, în izolare și în durerile morții. Domnul înviat din morți trece cu Trupul îndumnezeit, prin piatra mormântului și, în același timp, rămâne pe Tron cu Tatăl, în Ceruri, iar cu „*Toiagul*“ cel tare, Crucea, coboară la iad și îi zdrobește ușile. Crucea Biruitorului morții devine „*cheia împărătească ce a deschis ușile Raiului*“⁵.

Lucrarea luminoasă a Domnului înviat din morți este însăși eliberarea noastră de frica morții și începutul „*altei vieți, veșnice*“⁶, căci mormântul Său se arată „*ca un purtător de viață și mai înfrumusețat*

---

3. Canonul Învierii, cântarea a VII-a, în *Penticostar*, p. 38.

4. Din cântarea „Învierea lui Hristos...“, de la Canonul Învierii, în *Penticostar*, p. 38.

5. Rugăciune la Acatistul Sfintei Cruci, în *Acatistier*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2006, p. 178.

6. Canonul Învierii, cântarea a VII-a, în *Penticostar*, p. 38.

decât raiul, cu adevărat, și decât toată cămara împărătească mai luminat, izvorul învierii noastre“⁷.

Dreptmăritori creștini și creștine,

Pătrunși pe dinlăuntru de strălucitoarea putere dumnezeiască a luminii pascale ne adăpăm sufletele, prin credință, de la izvorul cel pururea curgător al darurilor Mântuitorului, mai ales în această sfântă zi, „*praznic al praznicelor și sărbătoare a sărbătorilor*“⁸.

De aceea suntem poftiți toți credincioșii, astăzi, „*să ne închinăm Sfintei Învierii lui Hristos, că, iată, a venit, prin Cruce, bucurie la toată lumea*“⁹. La jumătatea perioadei Sfântului Post al Paștilor am primit ajutorul puternic al Sfintei Cruci în necazuri, în singurătate, în înstrăinarea de Dumnezeu și de semenii și, mai ales, în propria noastră izolare. Am fost întăriți și însoțiți pe „*calea sfintelor nevoițe*“, prin post, rugăciuni și fapte bune, după puteri, de Hristos, Purtătorul împreună cu noi al tuturor crucilor noastre, unite cu Sfânta Sa Cruce.

În suferințele noastre se arată, ori de câte ori ne luăm, cu credință, crucea personală, puterea lui Hristos, solidar cu „*toți cei osteniți și împovărați*“ (Matei 11, 28), care primesc de bunăvoie „*jugul Său*“ (Matei 11, 29) cel ușor și ușurător, eliberator de toate poverile insuportabile, mai ales de cele din singurătate și izolare.

Urmăm, astfel, în chip smerit și încrezători, puterii Sale milostive și încercăm urcușul de la căderile în păcate la ridicarea spre însănătoșirea sufletească și trupească, pe care o primim în dar, ca o înviere personală în lumea noastră, mai înainte de Învierea cea mare din morți. Crucea luminoasă, care arată pe Domnul cu brațele

---

7. Tropar la așezarea cinstitelor Daruri pe Sfânta Masă, după Vohodul Mare, în *Liturghier*, p. 165 și 239.

8. *Ibidem*, irmosul cântării a VIII-a, p. 39.

9. Din cântarea „Învierea lui Hristos...“, de la Canonul Învierii, în *Penticostar*, p. 38.

deschise spre ajutorul fiecăruia dintre noi, este, mai ales în Postul Învierii, o „scară“ așezată în „inima“ iadului singurătății și disperării. Treaptă cu treaptă, ea ne ridică, prin prezența și cu ajutorul Mântuitorului, până în „cerul“ libertății, al sănătății sufletești și trupești și al comuniunii frățești, autentice și binefăcătoare: „*Scară până la cer s-a făcut Crucea Domnului, pe toți suindu-i de la pământ către înălțimea cerului, ca să locuiască împreună și întotdeauna cu cetele îngerilor*“¹⁰.

De aceea, Duminicii Sfintei Cruci din Postul Paștilor i-a urmat cea a Sfântului Ioan al dumnezeieștii scări a virtuților, în număr de treizeci. Prima treaptă a urcușului spre vindecare este lepădarea de viața deșartă, iar ultima, a treizecea, este „*legătura treimii*“ virtuților: dragostea, nădejdea și credința. În duminica următoare, a cincea, ne-am împărtășit din puterea exemplului pocăinței Sfintei Maria Egipteanca, ea însăși asemenea unei scări luminoase care prin nevoie și virtuți a devenit modelul nostru de înviere din păcat, călăuză spre Hristos și luminătoare a lumii. Astfel am intrat spiritual în Ierusalim cu Domnul, iar în ultima săptămână a Sfintelor și mântuitoarelor Sale Pătimiri suferite pentru despățimirea noastră am șters cu lacrimile pocăinței sincere rănile păcatelor. Tot Mântuitorul ne-a curățit prin Sfânta Spovedanie, „*ne-a șters praful păcatelor, cu ștergarul dragostei*“¹¹ Sale.

Astfel, Crucea Domnului, în Sfânta și Marea Vineri s-a așezat în centrul sfintei biserici, asemenea pomului raiului, din care gustând Adam, prin neascultare a murit, iar noi, ascultând de Noul Adam – Mântuitorul, ne vindecăm și devenim ascultători de Dumnezeu. **„Fructul“ Crucii este medicamentul vindecător de moartea păcatului și puterea spre învierea la viața virtuoaasă.** Nenumărate sunt și persoanele care stau răstignite în boli și în suferințe, în toată

---

10. Acatistul Sfintei Cruci, condacul al 6-lea, *Acatistier*, p. 170.

11. Rugăciunea de după Evanghelie, de la „Rânduiala ce se face la sfânta și dumnezeiasca spălare a picioarelor în Joia cea Mare“, în *Triod*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2000, p. 600.

lumea noastră și care, cu ajutorul credinței și al iubirii milostive ale creștinilor simt dumnezeiește ușurare și mângâiere. Dar toate aceste suferințe știm că sunt și urmările păcatelor și ale greșelilor noastre. De aceea, Crucea Domnului este și „*doctorul celor bolnavi*“¹² și puterea lui Dumnezeu de înviere din durere.

Pomul din al cărui fruct necopt a gustat Adam neascultând de Dumnezeu reappare în Sfânta Cruce a Domnului răstignit. Prin ea ne izbăvește de păcatele noastre și distruge puterea morții, oferindu-ne darul sfânt al vieții neprihănite.

„Acest pom este sădit pentru mântuirea noastră veșnică. Din el ne hrănim, prin rădăcinile lui ne înrădăcinăm și prin ramurile lui ne întindem [brațele unii altora, s.n.], frumusețea sa ne este bucurie, mireasma sa ne întărește. Ne bucurăm de roadele sale, care ne erau la început oprite. Este hrană la foame, izvor la sete, veșmânt acoperitor, căci frunzele Sale sunt Duhul vieții. Acest pom de dimensiuni cerești se ridică de la pământ până la cer, înfingându-se ca o plantă a veșniciei în inima cerului și a pământului, susținător al tuturor lucrurilor, temelia universului, unind toată diversitatea umanității... O dumnezeiască prezență sacră în toți și pretutindeni, o răstignire care se manifestă în toți și peste toate! Cerurile au duhul tău și raiul sufletul tău, căci se spune: Astăzi eu voi fi cu tine în rai!“ (Luca 23, 43).

„De aceea, El S-a dat întru totul morții, pentru ca fiara (diavolul, n.n.) lacomă să fie tainic distrusă. În trupul Său fără de păcat, fiara caută hrană. Dar negăsind păcatul (în Hristos), întemnițată în ea însăși, fiara flămâzită și-a aflat astfel moartea. O, Paștile cele dumnezeiești (Hristoase), prin Tine moartea întunecată a fost omorâtă și viața s-a răspândit asupra tuturor, ușile Cerului s-au deschis, Dumnezeu S-a arătat omului, iar porțile iadului au fost zdrobite“¹³.

---

12. Acatistul Sfintei Cruci, icosul al 9-lea, *Acatistier*, p. 174.

13. Omilie pascală anonimă, inspirată din *Tratatul asupra Paștilor* al lui Ipolit, apud Olivier Clement, *Sources*, Edition Stock, Paris, 1982, p. 46-47.

Astfel, înțelegem legătura profundă dintre jertfa Mântuitorului pe Sfânta Cruce și puterea izbăvitoare de moartea păcatului, pe care ne invită s-o primim și să ne oferim „pe noi înșine și unii pe alții“, **ca purtători ai propriilor cruci, ca niște stravrofuri în valul necredinței, al suferințelor, al sărăciei sufletești și materiale, al înstrăinării de Dumnezeu, de Biserică, de tradițiile strămoșești, de cultura noastră creștină și, mai ales, de valorile nepieritoare ale sufletului românesc.**

Prin asumarea crucii personale, a semenilor, a neamului, ca pe un dar de mare preț reapar în noi și dorința, și puterea, și libertatea de a iubi pe Dumnezeu și pe aproapele. Se reaprinde și „*scânteia*“ filantropiei, ca semn al smereniei și al atitudinii noastre milostive și iertătoare. Astfel, în mulțimea semnelor întristării pe care le trăim sau le receptăm la tot pasul, în tot timpul și pretutindeni, reappare licărul speranței, vestitor al învierii vieții adevărate, încă din existența noastră pământească.

Neîmplinirile și tristețile noastre pălesc în fața darului vindecător al înnoirii vieții, prin Crucea și Învierea Mântuitorului.

Astfel, Sfânta Cruce, plină de raze luminoase, purtată de preot la Sfintele Paști, ne împărtășește și nouă „*lumină din lumină*“ și „*har peste har*“, căci ea este „*înnoirea Învierii lui Hristos*“¹⁴, care „*luminează celor de jos*“¹⁵ și „*arată Învierea lui Hristos*“¹⁶.

Așa prezentăm și noi lumină din lumina faptelor credinței (Matei 5, 16) și ale iubirii milostive a Domnului Care ne însoțește, ne îndeamnă și ne ajută să-I fim împlinitori ai iubirii Sale vindecătoare de oameni.

De aceea, de multe ori, sfințiții slujitori, harnicii credincioși și inimoșii animatori ai slujirii filantropice din Arhiepiscopia noastră, de la orașe și sate, au unit și anul acesta crucea personală cu cea a aproapelui suferind, închis, sărac, străin, flămând ori însetat, prin

---

14. Acatistul Sfintei Cruci, icosul al 7-lea, *Acatistier*, p. 172.

15. *Ibidem*, icosul al 8-lea, p. 173.

16. *Ibidem*, icosul al 9-lea, p. 174.

rugăciuni, prin daruri și medicamente și, mai ales, prin prezență frățească și prietenoasă la locurile suferinței: „*Întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut*“ (Matei 25, 40).

Iubiților,

Am stăruit asupra bucuriei jertfelnice și luminoase, oferite de Hristos Domnul și la Paștile anului acestuia, ca și în tot timpul și în tot locul, fiecăruia dintre cei ce-L ascultăm, Îl urmăm și-L iubim, prin fapta milostivă față de semenii noștri.

Sfântul nostru Sinod ne cheamă anul acesta să aprofundăm sensurile spirituale și comunitare ale puterii Sfintei Crucii, văzute pe cer de Sfântul Împărat Constantin cel Mare, în secolul al IV-lea, la Roma, prin care i-a biruit pe păgâni, iar maica sa, Sfânta Elena a descoperit în pământ, la Ierusalim, după trei secole, Crucea răstignirii Domnului. Din Cer, împăratul Constantin a primit Crucea ca armă nebiruită, apoi a cusut-o pe steagurile militare și a imprimat-o pe îmbrăcămintea ostașilor, iar din pământ, ca din adâncurile iadului, a dezrobit „*sceptra*”¹⁷ lui Hristos, prin care au fost biruite forțele întunecate ale diavolului și astfel s-au deschis pentru creștinătate zorile libertății. Așa s-au zidit primele biserici la Ierusalim și la Betleem, iar mai apoi în tot imperiul.

Sfântul Constantin cel Mare este împărat mărturisitor și promotor al sfințeniei și al puterii Crucii Domnului ca temelie statornică al libertății creștine. Biserica întemeiată și zidită pe Cruce este în acest sens „Cerule” de pe pământ și „Laboratorul Învierii”.

Sfintele lăcașuri au fost ridicate, deci, pe Cruce, iar cupolele lor arată lumina credinței odihnite pe umerii martirilor, ai cuvioșilor, ai dreptilor și ai jertfelnicilor creștini, ce au contribuit la nașterea unei lumi noi și înnoite, Împăratul fiind promotorul,

---

17. *Ibidem*, icosul al 3-lea, p. 168 și icosul al 5-lea, p. 170.

sprijinitorul și garantul libertății creștine, temelie la edificiul vieții curate, jertfelnice, civilizate și solidare în bine, din care se realizează pacea, armonia, întrajutorarea și ușurarea de suferință. În astfel de împrejurări ale libertății creștine s-a realizat, în timpul Sfântului Constantin, unitatea Europei. Având nenumărate mărturii arheologice, spirituale și culturale, în istoria Bisericii poporul român din timpul Sfântului Constantin și al Sfintei sale mame Elena să urmărim și noi exemplul cooperării dintre Biserică și poporul nostru, prin contribuția celor ce-l iubim și-l sprijinim, spre mai binele nostru comun.

Să ne ajute Mântuitorul Cel înviat din morți să înviem și noi puterile iertării, ale reconcilierii și iubirii de Biserică, „*mama spirituală a poporului român*“ și, mai ales, iubitorilor, să împlinim, măcar de Sfintele Paști, una dintre atitudinile mărețe ale Sfântului Împărat Constantin cel Mare, privitoare la iubirea față de Biserică, de popor și de păstorii noștri duhovnicești. Văzând împăratul jertfelnicia, răbdarea mucenicească și devotamentul slujitorilor atât de mult persecutați în lumea păgână a împăraților romani de până la el a exclamat: **„Dacă eu însumi aș vedea pe vreun cleric greșind, atunci l-aș acoperi cu hlamida mea“**¹⁸.

Hristos Domnul Înviat să ne acopere pe toți, buni și mai puțin buni, de aproape și de departe, de aici, de la Dunărea de Jos, și de pretutindeni, cu iubirea Sa iertătoare și să-I urmărim și noi, după putere, exemplul, „*unii pe alții îmbrățișându-ne*“ și astfel să mărturisim:

Hristos a înviat!

Adevărat a înviat!

Al vostru de tot binele voitor și către Domnul rugător,

† Casian,

Arhiepiscopul Dunării de Jos

---

18. Vezi la Episcopul Meletie al Antiohiei celei Mari, *Istoria bisericească*, partea a II-a.